

TAMARA KRIUKOVA

TELEPATAS

Alma littera

1 SKYRIUS

Balkšvas, regis, visai ne nakties dangaus skliautas atrodė išblukęs kaip senas nušutęs impilas. Nuo sudūlėjimo jis net praskydo, ir iš jo be paliovos tirštai dribo sniego pūakai. Draiskanoti balti tumulai užtraukė ant gatvės tankaus muslino užuolaidą. Taip drėbė, kad, regis, mirguliavo viskas: namai, mašinos, skelbimų lentos. Žibintai styrojo it milžiniškos pienės su pasklidomis šviesos aureolėmis. Pasaulis buvo praradęs apybrėžų ryškumą. Reklama, vis įsižiebianti ant pastatų stogų, irgi atrodė išskydusi, ir nuo didžiulių raidžių padangę rausvino neoninės gaisravietės žioravimas.

Pašiuropęs ir susikišęs rankas į kišenes, Olegas be tikslo gogolino bulvaru. Permesta per petį kuprinė karojo kaip keliauninko krepšys. Kojos judėjo mechaniškai – žingsnis, dar žingsnis, ir dar, – reikėjo kaip nors prastumti laiką. Šįvakar laikas neturėjo jokios vertės. Jis buvo nuostolinga prekė.

Sniegas įkyriai lindo į akis, gulė ant blakstienų, tirpo ir tekėjo per šlapius skruostus. Žmonių srautas skubėjo pro šalį, neištraukdamas vienišo pėsčiojo į savo sūkurį. Kitų žmonių likimai, sudėlioti iš problemų, lūkesčių ir nusivylimų mozaikos, egzistavo čia pat. Kartais jie pasiekdavo Olegą kaip frazių nuotrupos, kuktelė-

jimas, juokas, cigaretės dūmo debesėlis ar salsvai aitrus kvėpalų aromatas. Atrodė, pakanka ištiesti ranką, ir tu jau nebebūsi vienišas. Tačiau tai tik dar viena apgaulė iliuzijų mieste. Paraleliniai pasauliai nesusikerta. Niekada.

Maša Spiridonova, mėlynakė mergaitė pelenų spalvos plaukais, buvo iš paralelinio pasaulio. Ji išsyk krito Olegui į akis. Skyrėsi iš kitų savo oriu neskubrumu – lyg imperatorė, aiškiai nepakenčianti šurmulio. Mašos grožis taip ją apstulbino patį pirmą kartą jiems susitikus, kad Olegas nė nepajuto, kaip užsižiūrėjo į ją pamiršdamas, kad tądien rugsėjo pirmoji, kad jis – nepažįstamoje mokykloje, o aplinkui – nauji bendraklasiai.

„Ko taip įsispoksojai į mane, lyg būčiau muziejaus eksponatas?“ – paklausė Maša, žvelgdama kažkur per jo petį. Jos balse nebuvo nei koketavimo, nei susierzinimo. Olegas pasijuto nesmagiai. Jis tuoj pat nusuko akis. Nuo to laiko išdrįsdavo į ją pažvelgti tik vogčia, o Maša visiškai nekreipė į jį dėmesio, lyg jo čia buvę nebuvę. Tikriausiai pernelyg drąsu manyti, kad gražiausia mokykloje mergaitė pasižiūrės į jį palankiai. Tačiau svajoti niekam neuždrausta.

Per tris mėnesius jis beveik apsiprato, kad yra laikomas riestainio skyle, bet lapkričiui besibaigiant nutiko kai kas, ko jis iki šiol negali paaiškinti. Jis buvo pastebėtas. Su juo imta šnekėtis. Svajonė pradėjo įsikūnyti.

Į mokyklą Olegas dažnai nešdavosi kokią nors knygą. Jeigu tiesiog negalėdavo nuo jos atsiplėšti, pasiduodavo pagundai ir skaitydavo, slėpdamas knygą po suolu. Tą dieną po pamokų jis pastebėjo, kad Bredberio tomelis dingęs. Nors neprisiminė, kad būtų jį išsitraukęs per paskutinę pamoką, dėl visa ko užlipo į kabinetą. Pasirodė, kad jo pastalėj neliko nieko, tik suglamžytas popieriaus lapas.

– Ar kartais ne šitos knygos ieškai? – netikėtai jis išgirdo Mašos balsą.

Ji stovėjo atsainiai atsirėmusi į durų staktą ir laikė rankose dingusią knygą.

Akimirksnį Olegas neteko žado.

– Kaip ji atsidūrė pas tave? – įveikęs sumišimą, paklausė jis.

– Ištraukiau iš tavo kuprinės. Pasidarė įdomu, ką skaitai, – nė kiek nesidrovėdama atsakė Maša.

Ji perėjo klasę ir atsisėdo ant palangės.

– Mėgsti fantastiką?

– Apskritai, taip, – linktelėjo Olegas, stebėdamasis jos betarpiškumu. Kas gi kitas, ja dėtas, drįstų pasiimti knygą iš svetimos kuprinės, o paskui lyg niekur nieko prisipažintų tą padaręs?

– O man labiau patinka knygos apie meilę, tokios kaip Barbaros Kartland, – pasakė Maša.

– Apie meilę irgi yra įdomių, – išsisuko nuo tiesaus atsakymo Olegas. Jis baisiausiai nepakentė tokių romanų, tačiau dėl Mašos buvo pasiruošęs išgirti bet kokį niekalą.

– Kas tau apie meilę įdomu? Tikriausiai apie ją ničnieko ir nesi skaitęs, – nei iš šio, nei iš to užsipuolė jį Maša.

– Jei nori, perskaitysiu, – mielai sutiko Olegas.

– Kurių galų turėčiau rūpintis, ką tu skaitai. Man vis tiek. Aišku? Ir apskritai, man laikas. Manęs laukia. – Ji nušoko nuo palangės ir išėjo iš klasės.

Olegas nuskubėjo iš paskos, bet Maša jį sustabdė.

– Negi nesupratai? Manęs laukia.

Mašos visada kas nors laukė. Nė viena mergaitė mokykloje neturėjo tiek gerbėjų, kiek ji. Atlaidžiai šyptelėjusi, ji praplaukė pro Olegą, o jis suko galvą, kodėl ji paėmė jo knygą ir pradėjo šį pokal-

bį. Ko gi užlipo jam pridurmu į kabinetą, jeigu jos kažkas laukė? Ir kodėl jį paskui atstatė?

Kaip tik tada Olegui kilo įžūli mintis pakviesti Mašą į pasimatymą. Jis tuoj pat atmetė banalų kvietimą į kokį nors filmišką. Maša verta kai ko geresnio. Neblogai būtų ją nusivesti į koncertą, tačiau ne į šiaip kokį vietinio popso, o į tokį, kurio atlikėjas – tikra pasaulinio garso megažvaigždė. Olegui ilgiau apie tai galvojant, sumanymas pradėjo nebeatrodyti toks beprotiškas. Beliko kaip nors susiveikti bilietams pinigų. Ir čia netikėtai pasitaikė susirasti darbo. Šnekėdamasis su pažįstamu vaikinui, sužinojo, kad jo padedamas gali įsitaisyti automobilių vairuotojams pardavinėt MP3 diskus su muzika ir audioknygomis. Jo prakilnybė Likimas tarytum pats bakštino Olegą, pakuždom ragindamas: „Tai tavo šansas užsidirbti pinigų. Nepraleisk.“

Ir Olegas nepraleido. Paskutinė savaitė jam rodėsi kaip nepaliaujamas mašinų srautas. Po mokyklos jis susimesdavo kuprinėn diskus ir patraukdavo į sankryžą. Išmokti šio darbo buvo nesudėtinga: tereikia nežiopsoti, kai užsidega plėšri raudona šviesoforo akis. Tenka įkvėpti išmetamųjų dujų, bet vis tiek nardai tarp mašinų eilių, siūlydamas savo prekę vairuotojams.

Darbui baigiantis kojos Olegui kiaurai peršaldavo, jis nebejausdavo pirštų. Rankos netruko parausti ir suskirsti. Vos tik Olegas užsimerkdavo, jam prieš akis iškildavo begalė pro šalį dumiančių automobilių, tačiau viską pateisino tikslas. Vakarais, guldamasis miegoti, jis vaizdavosi, kaip eis greta Mašos. Dėl to galėjo išverti viską.

Galiausiai trokštami bilietai gulėjo Olego kišenėje. Svajonė, dėl kurios jis lenkė nugarą sankryžoje, atrodė beveik arti, jeigu tik Maša neatsisakys. Jo didenybė Jeigu. Šiame trumpame žodelyje tilpo ir neapibrėžtumas, ir baimė būti atstumtam. Kiek kartų Olegas

įsivaizduodavo, kaip prieina prie Mašos ir nerūpestingai lyg koks kino herojus pakviečia ją į pasimatymą. Tačiau fantazijos skyrėsi nuo realybės taip pat, kaip stuomeningi Holivudo aktoriai skiriasi nuo ilgšio paauglio, neryžtingai įsigaužusio į pečius.

Kasdien Olegas prisizadėdavo, kad prieis prie Mašos ir pakvies ją į koncertą, tačiau tam pasiryžti buvo kur kas sunkiau, negu jis manė. Paskirta koncertui data priartėjo nepastebimai. Atidėlioti nebebuvo galima.

Išvakarėse Olegas ilgai apžiūrinėjo save veidrodyje ir nerado nieko, kas jį paguostų: liesas, negrabus, šiaudų spalvos plaukai styro į visas puses. Vienintelis jį išskiriantis privalumas – ilgos tamsios blakstienos, dėl kurių vaikystėje buvo laikomas mergyte ir kurias pirmoje klasėje bandė patrumpinti žirklutėmis. Apskritai privalumų ne kažkiek. Tačiau, kita vertus, netgi kino aktoriai ne visi gražuoliai. Jei kitiems atitenka pagrindiniai prizai, tai kuo jis prastesnis? Jis būtinai užkariaus mergaitę pelenų spalvos plaukais.

Kita diena virto kankyne. Į galvą nelindo nei sinusai, nei kosiusai, joje sukosi tik viena mintis: kaip pakviesti Mašą į koncertą? Per pertraukas Olegas uoliai dėjosi skaitąs, tačiau knyga buvo tik maskuotė. Jis tykojo progos pasikalbėti su Maša vienu du. Porą kartų tinkama akimirka buvo beatsirandanti, bet, kol jis kaupė ryžtą, prie Mašos vis kas nors priedavo.

Štai jau baigėsi pamokos, ir viltis užleido vietą nevilčiai. Buvo kvaila atidėlioti kvietimą iki pat paskutinės dienos. O jeigu Maša bus užsiėmusi? Kur jis dėtusi su savo pašėlusiai brangiais bilietais? Motina išsikraustytą iš proto sužinojusi, kiek jis už tuos bilietus paklojo.

Olegas skubiai nusileido į pirmą aukštą ir įėjo į rūbinę. Lygias kabyklų eiles nuo koridoriaus skyrė įviji metaliniai pinučiai, nuda-

žyti juoda spalva. Ten Olegas prisišliejo prie sienos, stengdamasis pasislėpti už kabančių paltų šūsnies. Iš čia gerai matyti laiptai. Vargu ar Maša pasirodys viena, tačiau kitos progos jau nebus.

Maša leidosi, ranka braukdama per turėklus. Olegą apėmė virpulis. Širdis taip plakė, kad, atrodė, iššoks. Išstarti du tokius paprastus skiemenis „Ma-ša“ atrodė neįmanomai sunku. Tarytum ūmai būtų pavirtęs nebyliu. Neįstengdamas praverti burnos, Olegas stovėjo ir žiūrėjo, kaip ji lėtai, šiek tiek tingia eisena, perimta iš manekenių, įėjo į rūbinę ir pasuko prie jų klasės kabyklų. Tada mikliai it kiškis jis šoko ten. Protarpyje tarp kabyklų nieko daugiau nebuvo, tik jiedu.

– Maša! – šūktelėjo jai Olegas. Nuo jaudinimosi balsas pasidarė spigus ir neatpažįstamas.

Ji neskubriai atsigręžė.

– Eime rytoj pasiklausyti Stingo? – išpoškino jis.

– Kur?

– Į koncertą. Olimpiniame sporto komplekse.

Maša nustebusi įsmeigė akis į Olegą.

– Ar tu rimtai? – paklausė ji.

– Na taip, – išspaudė Olegas ir baisėdamasis suvokė, kad rausta.

Jam norėjosi prasmegti skradžiai žemę, bet Maša, tarytum nepastebėdama jo sumišimo, tylomis žiūrėjo į jį. Žynė, sprendžianti, ar jai priimti atnašaujimą auką, ar atstumti aukotoją. Sulig kiekviena akimirka Olegui darėsi vis aiškiau, kad jis neturi jokių šansų. Ji – gražiausia ir stilingiausia mergaitė visoje mokykloje. O kas jis? Vaikinas, kuris desperatiškai nori būti šalia jos.

– Sako, jis dainuoja gyvai, – pasakė Olegas, jausdamasis kaip visiškas kvailys.

Staiga Maša maloningai nusišypsojo.

– Kodėl gi ne? Tik turėk omeny, aš galiorkoje nesėdžiu.

Olegas vos neužduso iš laimės. Ji sutinka! Dėl to vertėjo iš-tisas dienas stirksoti sankryžoje, sekti šviesoforo mirkčiojimą ir kvėpuoti išmetamosiomis dujomis.

– Nė neabejok, mūsų vietos geros, – užsidegęs išdrožė jis, nei-stengdamas paslėpti jį apėmusio džiaugsmo.

– Tada iki pasimatymo, – tarstelėjo Maša ir pamojavo kažkam už Olego nugaros.

Jis atsigręžė ir pamatė Irką Mironovą, geriausią Mašos draugę ir visišką jos priešingybę. Skirtingai nei santūri, rafinuota Maša, Mironova visada įsisukdavo į energingą veiklą. Triukšminga kva-toklė, į akis krintančių apdarų bei ryškios kosmetikos mėgėja, ji patiko daugeliui vaikinių, bet Olegas greta jos jausdavosi nejaukiai. Mironova slėgė jį savo audringa energija ir garsiu kalbėjimu. Ta-čiau dabar pasirodžiusi Mironova jo nė kiek nepaveikė, nes ausyse it muzika skambėjo žodžiai: „Iki pasimatymo.“

Jis žengė gatve plačiais žingsniais. Laimė buvo tokia didžiulė ir stulbinama, kad liejosi per kraštus ir plačia šypsena atsispindėjo veide. Vieni praeiviai šnairomis į jį žvilgčiojo. Kitų lūpose irgi pa-sirodydavo šypsenos, lengvutis kito žmogaus džiaugsmo atšvaitas. Iki smulkmenų pažįstamos gatvės pasikeitė. Snyguriavo. Eglutė aikštės viduryje atrodė tarsi nužengusi iš kalėdinio atviruko. Vis-kas alsavo būsimos šventės džiaugsmu. Šiandien jis pasimatys su geriausia pasaulyje mergaite. Regis, net naujametiniai blizgučiai iškabinėti jų garbei.

Įprastai surinkęs kodą, Olegas įėjo į savo laiptinę. Blausi lem-pūtė, kabanti palubėje, stengėsi apšviesti vestibulį, bet išdažytos tamsiai mėlynais aliejiniiais dažais sienos jos pastangas vertė nie-

kais. Palyginus su žaižaruojančiu gatvės puošnumu, laiptinė atrode niūri ir nemaloni, tačiau netgi tai negalėjo numušti jam šventiškos nuotaikos. Lifte šalia frazių, tvirtinančių, kad „Spartakas – čempionas“ ir „Žvairys – kvailys“, atsirado prisipažinimas „Nataša, aš tave myliu“.

Olegas nusišypsojo. Jam pasaulyje egzistavo tik vienas vardas – Maša! Maša!! Maša!!!

Spragtelėjo jungiklis. Mažulytį prieškambarį apšvietė neryški šviesa. Jau beveik metai, kai jiedu su motina persikėlė čionai, palikę vieno kambario butą miesto centre, bet po erdvaus kambario aukštomis lubomis Olegas iki šiol negali čia priprasti. Žmonės tokius butus vadina pusantriniais. Persikraustymui Olegas apskritai nepritarė. Jam nesinorėjo palikti senosios mokyklos, išsiskirti su draugais. Bet motina manė, kad iškeisti vieną kambarį į du ir dar gauti priemoną – naudingas sandoris. Tikriausiai ji ir pati gailisi, kad jiedu išsikraustė iš ano buto, kitaip nuolatos nekartotų: „Užtat dabar kiekvienas turime savo kampą.“

Persikraustymas neatnešė Olegui nieko gero. Dabar jis ypač aštriai jautė prieššikumą savo dabartiniam būstui. Seni sienų apmušalai, ištrupėjęs parketas. Baldai seniai nebemadingi, televizorius pirktas priešvaniniais laikais, čiaupas varva, klijuotė ant virtuvės stalo prasitrynusi. Viskas pasigailėtina ir skurdu. Iš pradžių jiedu už gautą priemoną planavo pasidaryti kosmetinį remontą, tačiau pinigų užteko tik skoloms gražinti. Olegas pagalvojo, kad niekuomet negalės čia atsivesti Mašos. Negalėjo net įsivaizduoti jos tarp įdubusių krėslų ir kitų griozdų.

Vienintelis naujas daiktas bute buvo naujausio modelio kompiuteris. Olegas iki šiol nesuprato, kaip motina apsisprendė išleisti šitiek pinigų, kažkodėl nesilaikydama savo įprastos nuostatos:

„Kiekvienam svirpleliui sava kertelė.“ Galbūt tokiam pirkiniui ją pastūmėjo buvę anos, miesto centre, laiptinės kaimynai, kurie kitados nupirko kompiuterį savo sūnui Jegorui, o dabar Jegoras studiuoja programavimą ir jau iš to uždirba. Andai, kai jiedu dėžes su monitoriumi ir sisteminiu bloku užtempė į savo butą, motina pasakė: „Ir mes ne blogesni už kitus.“

Pirkinio iniciatorė buvo ji. Ir vis dėlto kartais Olegas jausdavosi nesmagiai, tarytum būtų motiną apgavęs. Jis nuo Jegoro šiek tiek skyrėsi. Jegorka visada buvo galvą pametęs dėl kompiuterių, o Olegui rūpėjo tik žaisti. Kai kompiuteriu žaidi, įkvepi gyvybės pačioms drąsiausioms svajonėms. Elektroniniai žaidimai padeda pabėgti nuo realybės ir tapti karvedžiu, strategu, herojumi.

Šiandien Olegui nereikėjo virtualių gyvenimo pakaitalų. Jis jautėsi esąs nugalėtojas. Maša sutiko eiti su juo į koncertą. Ir tai tik pradžia. Prieš akis atostogos. Bus galima eiti dirbti ryte, o vakarais susitikinėti su Maša.

Olegas greitomis išsrėbė barščius, praskalavo lėkštę ir išskubėjo laukan. Skurdus butas jį slėgė. Širdyje norėjosi išlaikyti šventės pojūtį, ir miestas su savo naujametiniu bruzdesiu kuo puikiausiai atitiko jo nuotaiką.

Atvažiuavęs į centrą, Olegas leidosi vaikštinėti gatvėmis. Jam patiko toks derinys: platūs šiuolaikiniai prospektai ir siauros senosios Maskvos gatvelės su senoviniais namais ir jų lipdiniais. Kažkokiam panašiam į kiemą skersgatvyje stovėjo keletas ledo skulptūrų. Prie perregimų kristolinių žirgo šonų turistai paliko prilipdę keletą pinigėlių. Olegas išitraukė rublį ir prispaudė jį prie ledinių žirgo karčių, pakludamas prietarui, kad, jei žmonės mes smulkių pinigėlių į vandenį, vėl sugrįš į pamėgtą vietą. Tuo gestu jis, kaip ir daktaras Faustas, norėjo pasakyti: „Sustok, akimirka!“

Sušalęs nusileido į požeminių parduotuvių, barų, interneto kavinių ir turistinių agentūrų miestą. Paaukuoti butikai žvilgėjo žibėjo, varžydamiesi tarpusavyje, kuris ištaigingesnis ir puošnesnis. Čia viešpatavo amžina šventė. Čia galima vaikštinėti nors ir visą dieną, ir niekam tu nerūpėsi.

Kai Olegas vėl išėjo į gatvę, jau buvo visiškai sutemę. Ilga žiemos naktis anksti pareiškė savo teises, tačiau miestas nė nemanė jai nusileisti. Nuo iliuminacijų buvo šviesu kaip dieną. Lempučių girliandos, nutiestos per prospektą, kaip kokios ugninės žiburių arkada driekėsi į tolį. Parduotuvių vitrinose ir šalia restoranų durų įvairiaspalvėmis švieselėmis tvyksčiojo eglutės.

Kuo labiau Olegas artėjo prie Olimpino sporto komplekso, tuo smarkiau augo jo nerimas. Aikštėje stoviniavo daugybė žmonių. Koncertas turėjo prasidėti po pusvalandžio. Olegas nusprendė laukti ant laiptų. Nuo stovėjimo vienoje vietoje pradėjo stingti kojos. Jis šokčiojo ir trypčiojo, kad nors truputį sušiltų, ir vis žvilgčiojo į laikrodį. Minutės slinko pernelyg lėtai.

Septinta valanda artėjo, ir Olegą vis labiau ėmė baimė, kad Maša neateis. Krečiamas virpulio – ne nuo šalčio, o nuo nervų įtampos – keikė save, kad nesusiprato užėti pasiimti jos iš namų. Pagaliau pamatė Mašą minioje. Širdis ėmė tankiai plakti, ir jis vėl pajuto pakiliai šventišką jaudulio ir išdidumo antplūdį.

Tai buvo nuostabus jausmas. Mokykloje jis susitikdavo su Maša kiekvieną dieną, bet šią akimirką nervinosi taip, tarsi ją būtų pamatęs pirmą kartą. Aikštėje žmonių knibždėte knibždėjo, bet Maša atrodė Olegui pati gražiausia. Jis nubėgo laiptais jos pasitikti, tačiau ūmai sulėtino žingsnius. Šalia Mašos ėjo Irka. „O ką ji čia veikia?“ – suirzo Olegas.

Merginos priėjo prie jo, o Irka sušuko:

– Ką aš matau! Voropajevai, seniai lauki?

– Aš nežinojau, kad ir tu ateisi, – sumišęs burbtelėjo Olegas.

Irka atsigrėžė į Mašą.

– Tai jis nieko nežino?

– Betgi tu pati užsimanei eiti, – atšovė Maša ir lyg niekur nieko kreipėsi į Olegą: – Ira eis su mumis.

– Aš turiu tik du bilietus, – sumišęs pasakė jis.

– Suveik trečią, – pareikalavo Maša.

Trečią! Olegui užgniauzė kvapą. Jis už du bilietus užmokėjo tiek, kad motina sužinojusi apsivožtų.

– Neturiu pinigų trečiam, – prisipažino jis, jausdamas, kad rausta.

Ir kai pasidarė jo gaila ir drauge apmaudu. Tikras kvailys, pats kaltas, juk žinojo, kad liks ant ledo. Galėjo pasikviesti kokią kitą mergiotę, bet ne, jam duokš princesę ant žirnio. O Maška, bjaurybė, galėjo nekabint makaronų, kad jis laukia jų abiejų. „Dabar kaip kokiai kumelšei reikės vilktis atgal vienai“, – pagalvojo Irka, o balsu tarė:

– Tiek to, suprantu, trečias nereikalingas. Varysiu pasivaikščirot. Fainas oras.

– Tada neisiu ir aš, – pareiškė Maša ir įsmeigė akis į Olegą – kaip tas reaguos.

Nežinodamas, ko dar imtis, Olegas išsitraukė bilietus ir atkišo mergaitėms.

– Šekit. Tikiuosi, koncertas patiks.

Jis nusigrėžė ir nuėjo.

– Ei, ką tu čia, ar juokų nesupranti? Palauk! – šūktelėjo Irka.

Olegas apsimetė neišgirdęs. Jis nebūtų galėjęs grįžti, net jeigu jį būtų pašaukusi pati Maša, nes akys sklidinai prisipildė neprašytų ašarų. Parodyti merginoms savo silpnumą būtų dar didesnis pažeminimas, negu paprasčiausiai nueiti.